

GLÓWNY INSPEKTOR PRACY

Katarzyna Łażewska-Hrycko

Warszawa, 2022-02-25

UNP:GIP-22-12904

GIP-GPP.021.10.2022.2

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 175. 137. 2022

Data wpływu 02. 03. 2022

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP. 020.51.6. 2022

Data wpływu 3. 03. 2022

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na pismo z dnia 22 lutego 2022 r. (SPS-WP.020.51.3.2022) w sprawie przedstawienia opinii do rządowego projektu ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (druk 2022), uprzejmie przestawiam uwagi do art. 109 projektu ustawy dotyczącego zmian w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1251 oraz z 2021 r. poz. 1529).

Przepis art. 109 projektu ustawy w pkt 2 (proponowana zmiana art. 13 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy) przewiduje poszerzenie kompetencji inspekcji pracy o kontrolę podmiotów zatrudniających niebędących pracodawcami - w zakresie obowiązków wynikających z ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1342, z późn. zm.). W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, iż jest to zasadne dla zachowania równego traktowania wszystkich podmiotów zatrudniających.

Ponadto w art. 109 w pkt 1 zaproponowano powierzenie Państwowej Inspekcji Pracy również kontroli w zakresie nakłaniania do rezygnacji z oszczędzania w PPK poprzez nałożenie obowiązku ścigania wykroczeń z art. 108 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych i występowania w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego (zmiana art. 10 ust. 1 pkt 14b ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy). Pozwoliłoby to, zdaniem projektodawcy, na prowadzenie przez PIP kompleksowej kontroli podmiotów zatrudniających w zakresie PPK.

Wskazane zmiany w ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy, zgodnie z art. 144 projektu ustawy, miałyby wejść w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

W związku z proponowaną regulacją pragnę zauważyć, iż od 1 stycznia 2019 r. w wyniku nowelizacji ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy dokonanej ustawą z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. poz. 2215) rozszerzono zakres zadań Państwowej Inspekcji Pracy o ściganie wykroczeń, o których mowa w art. 106 i art. 107 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych i udział w postępowaniu w sprawach dotyczących tych wykroczeń w charakterze oskarżyciela publicznego, a także o kontrolę spełniania obowiązków wynikających z ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, w szczególności obowiązku zawierania umów o prowadzenie pracowniczych planów kapitałowych i umów o zarządzanie nimi oraz dokonywania do nich wpłat.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Państwowa Inspekcja Pracy kontroluje realizację tych obowiązków przez pracodawców. Projektowana regulacja przewiduje rozszerzenie zakresu podmiotowego kontroli Państwowej Inspekcji Pracy o podmioty zatrudniające, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych – w zakresie obowiązków wynikających z przepisów tej ustawy. Inspektorzy pracy byłiby zobowiązani do kontroli przestrzegania przepisów tej ustawy nie tylko przez pracodawców – w stosunku do pracowników, ale też nakładów – w stosunku do osób wykonujących pracę nakładczą, rolnicze spółdzielnie produkcyjne lub spółdzielnie kółek rolniczych – w stosunku do członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych lub spółdzielni kółek rolniczych, zleceniodawców – w stosunku do osób fizycznych, które ukończyły 18. rok życia, wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z art. 750 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia oraz podmioty w których działa rada nadzorcza – w stosunku do członków rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tych funkcji.

Należy dodać, że zakres kontroli Państwowej Inspekcji Pracy dotyczący spełniania obowiązków wynikających z ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, jest określony w art. 10 ust. 1 pkt 15d ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy przykładowo (kontrola obowiązku zawierania umów o prowadzenie PPK i umów o zarządzanie nimi oraz dokonywania wpłat do PPK). Projektowana regulacja wydaje się jeszcze rozszerzać zakres przedmiotowy kontroli („w zakresie obowiązków wynikających z przepisów tej ustawy”).

Pragnę przy tym zaznaczyć, że w trakcie prac legislacyjnych nad projektem ustawy o pracowniczych planach kapitałowych Państwowa Inspekcja Pracy przedstawiała negatywne stanowisko dotyczące nałożenia na inspektorów pracy dodatkowych obowiązków związanych z kontrolą funkcjonowania pracowniczych planów kapitałowych. Państwowa Inspekcja Pracy jest organem powołanym do sprawowania nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej w zakresie określonym w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy. Kwestie związane z funkcjonowaniem pracowniczych planów kapitałowych nie stanowią materii prawa pracy i nie mieszczą się w zakresie działań Państwowej Inspekcji Pracy, a tym samym nie znajdowało uzasadnienia prowadzenie przez inspektorów pracy kontroli spełniania obowiązków wynikających z tej ustawy, czy występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia określone w ustawie.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 3 Konwencji Nr 81 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej inspekcji pracy w przemyśle i handlu: „Do zadań systemu inspekcji pracy będzie należało: (a) zapewnianie stosowania przepisów prawnych dotyczących warunków pracy i ochrony pracowników przy wykonywaniu ich zawodu (...), (b) dostarczanie informacji i porad technicznych pracodawcom i pracownikom (...), (c) zwracanie uwagi właściwej władzy na uchybienia lub nadużycia (...). Inspektorom pracy mogą być powierzane jakiegokolwiek inne obowiązki tylko pod warunkiem, że nie będą przeszkadzać w skutecznym wykonywaniu ich zadań głównych ani w jakikolwiek sposób naruszać autorytetu i bezstronności, potrzebnych inspektorom w stosunkach z pracodawcami i pracownikami”.

Nie budzi wątpliwości, że nałożenie na Państwową Inspekcję Pracy dodatkowych obowiązków związanych z kontrolą funkcjonowania pracowniczych planów kapitałowych, wykracza poza zakres działania Inspekcji określony ww. Konwencją i może negatywnie wpłynąć na wywiązywanie się z dotychczasowych zadań realizowanych w pozostałych obszarach objętych zakresem działania Państwowej Inspekcji Pracy.

Ponadto chciałabym poinformować, że w związku ze zwiększeniem zakresu zadań Państwowej Inspekcji Pracy przewidzianym w projekcie, konieczne byłoby zatrudnienie i przeszkolenie dodatkowych pracowników uprawnionych do przeprowadzania kontroli i wnoszenia do sądów wniosków o ukaranie lub skierowanie do tych kontroli inspektorów pracy, kosztem ograniczenia przez nich realizacji obowiązków związanych bezpośrednio z kontrolą przestrzegania prawa pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy. Należy dodać, iż w ocenie skutków regulacji wśród podmiotów, na które oddziałuje projekt, nie

wymieniono Państwowej Inspekcji Pracy i nie określono w tym zakresie skutków finansowych regulacji.

Mając powyższe na uwadze, zaproponowane w projekcie rozwiązania, nakładające na Państwową Inspekcję Pracy dodatkowe obowiązki, należy ocenić negatywnie.

Z poważaniem,

Katarzyna Łażewska-Hrycko
Główny Inspektor Pracy
/-podpisano elektronicznie/